O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV №

Истиқлолнома

Андижон + ДЭУ

Андижонда махсус диагностика ва лазер-компьютер ускуналари билан жиҳозланган «Интертехавтосервис» корхонаси иш бошлади. Тадбиркор О. Шамсиддинов ташаббуси билан дунё юзини кўрган ушбу корхона Жанубий Корея мутахассислари билан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатган. Ҳозир бу ерда йигирмага яқин малакали усталар мижозларга беминнат хизмат кўрсатишаётир.

Хўжандда коллеж

Тўрақўрғоннинг Хўжанд қишлоғида касб-ҳунар коллежи фойдаланишга топширилди. Тумандаги 148-хўжаликлараро механизациялашган кўчма жамланма бунёдкорларининг саъй-ҳаракати боис мазкур иншоот қисқа фурсатда қўриб битказилди. Энди 450 нафар наманганлик ёшлар турли касб-ҳунарлар бўйича таҳсил оладилар.

Ихтиро эътиборни тортди

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти олими Зарифжон Тожибоев яратган икки иплли тикув машинаси лойиҳаси Швейцария ва АҚШ мутахассислари эътиборини ўзига тортди. «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамиятида тажриба синовидан яхши ўтган бу ихтиро дунё миқиёсидаги патент билан тақдирланди.

«Ўзбекистон — эртаклар мамлакати»

Исроилда нашр этиладиган «Ля-Иша» журналида мамлакатимизга бағишлаб эълон қилинган қўш саҳифали мақола ана шундай номланади. Журнал ўз саҳифаларида бетакрор юртимиз ҳақида ҳикоя қилар экан, ўқувчини Ўзбекистон бўйлаб ўзига хос саёҳатга чорлайди.

Жумладан, мақоланинг республикамиз тарихига оид қисмида кўплаб мамлакат ва халқларни бирлаштирган Буюк Ипак йўлидаги Самарқанд, Бухоро ва Хива каби шаҳарлардаги кўҳна меъморий обидалар хусусида сўз боради.

«Кураш»нинг Жанубдаги филиали

Сурхондарёда Халқаро «Кураш» академиясининг филиали очилди. Академия филиали учун муҳташам ва замонавий спорт иншооти тақдим этилди. Бу ерда машғулотлар ўтказиш учун барча қулайликлар мавжуд. Шунингдек, филиал қошида ҳакамлар ва мураббийлар тайёрлайдиган махсус курслар очиш ҳам режалаштирилган.

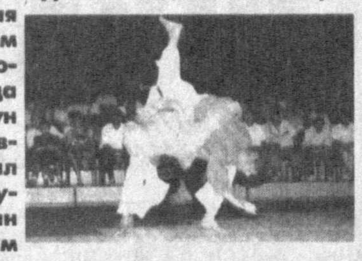

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 14 апрел шанба

Сотувда эркин нархда
№ 74 (2636)

КЕЧА

● Когонда меҳнат бозори ярмаркаси ўтказилди. Унда шаҳардаги 55 та корхона, ташкилот, муассаса ва хусусий тузилмалар 103 та бўш иш ўрни билан қатнашди.

● Гулистонда Сирдарё вилояти ёшларидан "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати таъсис қурултойига делегатлар сайлашга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

● Уч миллион доллар гаров эвазига ҳибсдан озод этилган Россия ва Белорус иттифоқи Давлат котиби Павел Бородин Женевадан Москвага келди.

● ХХР раҳбари Цзян Цзэмининг саккиз йиллик танаффусдан сўнг Кубага уч кунлик расмий ташрифи бошланди.

БУГУН

● Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар терма жамоалари ўртасида теннис бўйича Ўзбекистон Кубоги учун мусобақалар бошланади. Ушбу турнир республикамизнинг саккизта шаҳрида биринчи бор ўтказилмоқда.

● Хайнан оролида ҳибсда ушлаб турилган АҚШ айғоқчи самолётининг 24 нафар экипаж аъзоси ўз қариндошлари билан юз кўришади.

● Австралияда юрак хуружидан вафот этган ҳиндистонлик таниқли ишбилармон Деванг Мехта ўз юртига қайтарилади.

ЭРТАГА

● Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси ўзининг Халқаро Олимпия қўмитасига аъзо бўлган кунини нишонлайди.

● Шимолий Кавказ минтақавий ҳарбий судида полковник Юрий Буданов устидан олиб борилаётган суд жараёни давом этади.

Ёшлар — Ватан таянчи

ЭРКИН ЭЛНИНГ ЭРТАСИМИЗ

Ўзбекистон ёшлари «Камолот» ижтимоий ҳаракати таъсис қурултойига ана шундай руҳда тайёргарлик кўришмоқда

Эркинлик туғини қўлга олган эл эртанги фаровон турмуши, тараққиёти пойдеворини ҳозир қўяди. Ўзбекистон бугун ана шундай мустаҳкам пойдевор қурмоқда. У биз барпо этаётган буюк давлатнинг, қудратли мамлакатнинг таянч нуқтаси бўлажак.

Ёшларни ўз сафига бирлаштирадиган ҳаракат ёки ташкилот тузишни замоннинг ўзи кескин ва долзарб масала тариқасида қўймоқда. Янги тузилаётган "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати эҳтиёжнинг меваси сифатида майдонга чиқмоқда. Аммо бу бир қарашда чиқариладиган хулоса. Кечаётган жараённинг ўқилдизига, мағзига эътибор қилган киши, унинг бугун дунёда тараққиётнинг "Ўзбек модели" деб ном олган йирик тадрижий дастурнинг маълум йўналиши эканлигини илғаши қийин эмас.

Хўш, бўлғуси Ҳаракат ёшларни бирлаштириш, соғлом турмуш талаблари асосида тарбиялаш, жамиятда муносиб ўрин эгаллашига кўмаклашиш, уларнинг манфаатини ҳимоя қила олиши учун нима қилмоқ керак?

— Энг аввало, ташаббус қуйидан бошланиши зарур, — дейди "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббус гуруҳи раисининг ўринбосари Комил Юсупов, — Яъни, ёшларнинг ўзи "Камолот"га интилиши, уни истеъдодини намойиш этишга кўмаклашадиган ташкилот сифатида таний олиши лозим. Кўпчилик юртдошларимиз, ёшлар масаласига шунчалик катта эътибор қаратилаётган экан, нима учун бу ташкилот жамоат тузилмаси сифатида фаолият кўрсатиши керак, деб савол беришади. Ана шу саволга ҳаётий бир мисол орқали жавоб қайтарсам.

Кўпчилик ота-оналар фарзандларини ёшлигиданоқ мустақил фикрлашга, ўз муаммоларини эркин ҳал этишга ўргатади. Бугун салгина қийналса ҳам эртага ҳаёт йўлида адашмайди, деб ўйлайди улар. Агар шу қиёсдан хулоса қилиш мумкин бўлса, "Камолот"нинг жамоат ташкилоти сифатида ташкил этилиши ҳам ана шундай ота-оналарнинг иш тутиши, тарбия воситаси афзал, деб топилгани, жаҳон цивилизацияси ҳам ана шу йўлдан бораётганлиги туфайлидир. Собиқ тоталитар тузум даврида маҳаллий ёшларнинг ташқи оламдан деярли узиб қўйилгани, давлатга боқиманда қилиб тарбияланганлиги эндиликда ҳеч кимга сир эмас. Мустақиллик туфайли ёшларнинг ташаббускорлигига йўл очилди. Бу бебаҳо неъмат мевалари ҳозирданоқ бўй кўрсатаётгани қувонарли.

Биз яқинда Ҳаракатнинг Низом ва Дастур лойиҳасини бухоролик ёшлар билан муҳокама қилганимизда, шаҳардаги бир коллеж талабаси шундай деди:

— Ҳар бир ёшнинг қалбида қуёши бўлади. Мен ёшман, демакки, кучга тўлиқман. Ана шу куч-қудратни Ватан манфаати йўлида сарфлашим керак..? Чунки Ватан — сиз ва мен дегани. Ҳар биримиз шу Ватаннинг фарзандимиз. Мана, Президентимизни Германияда катта эҳтиром билан кутиб олишганини телевизорда кўрсатишди. Яхшилаб ўйлаб кўрайлик, элимизнинг Йўлбошчисига кўрсатилган эҳтиром, халқимизга кўрсатилган ҳурмат эмасми? Шу халқнинг эртаси биз ёшлар эмасми?! Хуллас, фикрим қатъий: "Камолот" менга нима қилиб берар экан, деб қўл қовуштириб ўтирмайман. Тенгдошларимни ҳам шунга чақираман. «Камолот» мени ҳимоя қилади, билимимни, истеъдодимни юрт корига яраш учун сарфлашга кўмаклашади.

Хуллас, фикрим қатъий: "Камолот" менга нима қилиб берар экан, деб қўл қовуштириб ўтирмайман.

Улғаяётган ёшларнинг аксарият қисми кўпроқ нимага қизиқади деб ўйлайсиз? Албатта, спортга. Уларнинг ўз идеаллари ҳам бор. Қайси бири Муҳаммадқодир Абдуллаевга, иккинчиси Баҳром Авазовга, бошқаси Миржалол Қосимовга ихлос қўйган. Демак, жисмоний тарбия ва спорт ҳам ёшларнинг камол топиши жараёнида муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун ҳам Ҳаракат Дастурининг лойиҳасида жисмоний тарбия ва спорт соҳасида олиб бориладиган ишлар алоҳида бўлимда ўз аксини топган. Бу борада, айниқса, халқ ўйинлари, миллий спорт турлари фалсафаси тарғиботи муҳим аҳамият касб этади.

— Масалан, қисқа фурсатда халқаро майдонга чиққан ўзбек курашини олинг, — дейди Комил Юсупов. — Дунёнинг 40 га яқин давлатида федерация очилди. Яқин хориж ёки Европа давлатларини қўя турайлик. Бугун Боливия, Парагвай, Замбия, Мавритания каби дунёнинг нариги бурчагида курашга оид ўзбекча сўзларни ишлатишмоқда. Ўзбекистондек қудратли давлат борлигини ҳис қилишмоқда. Хўш, буларнинг юқоридаги фикрларга нима дахли бор дерсиз? Ахир бундай жараёнлар ҳар қандай кишининг ғururини жўш урдириб юборади. Баркамол авлодни вояга етказишнинг дастлабки шарти эса миллий ғурурни шакллантира олишга бориб тақалади. Бўлғуси Ҳаракатнинг бош мақсади ёшларни жипслаштириш дедик. Кураш бу жараённинг олдинги қаторида бўлиши аниқ...

Баркамол авлодни вояга етказишнинг дастлабки шарти миллий ғурурни шакллантира олишга бориб тақалади.

Шу ўринда ҳаммамиз болалигимизда эшитган бир эртак ёдга тушади: мўйсафид ота етти нафар ўғлини олдига чақирибди. Бир дона қамиш бериб, кенжатойининг синдиришини сўрабди. Тилак бажо келтирилгач, етти дона қамиш берибди. Ҳар қанча ҳаракат қилмасин, ҳеч қайсиси синдира олмабди. Шунда ота, агар бирга бўлсанглар сизларни ҳеч ким синдира олмайди, деган экан.

"Камолот" ҳам унга аъзо бўлажак ёшларни бирлаштириш билан кўҳна дунёнинг ана шу фалсафасидан озиқланади, деб ўйлаймиз.

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» шарҳловчиси.

Пахта толаси — хорижга

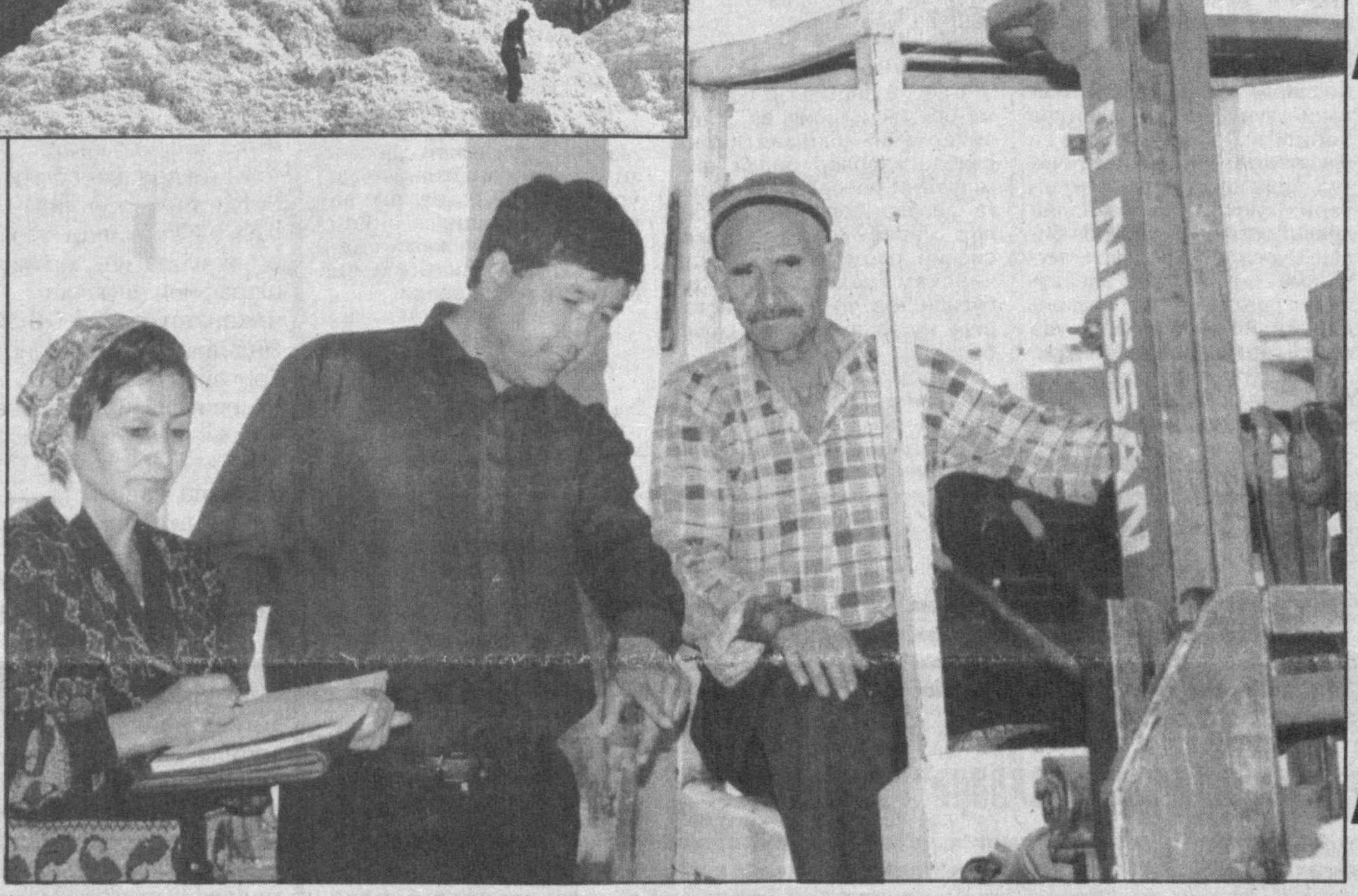

Пойтахт вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманидаги «Мустақиллик» пахта тозалаш заводи иқтисоди бақувват жамоалар сирасига киради. Бу ерда маҳаллий ва қўшни туманлардан келтирилган пахта толалари қайта ишланиб хорижга экспорт қилинади. Завод йил бошидан буён шартнома асосида Швейцария, Голландия, Италия, АҚШ ва Россия каби давлатларга ана шундай сифатли пахта толалари юборди.

СУРАТЛАРДА: пахта қабул пунктида; тола ҳисобчиси Гулнора Ниёзова, завод раҳбари Ботир Туронов ва ишчи Акбар Аҳмедов.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Сув муаммосига бағишланди

Сув танқислиги оқибатларини баҳолаш ва Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда Хоразм вилояти аҳолисига амалий ёрдам кўрсатиш бўйича махсус ҳукумат комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Уни комиссия раиси, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Йиғилишда Амударё ҳавзаси ва айниқса унинг этакларида сув таъминоти кескин бўлиб турганлигини ҳисобга олган ҳолда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Хоразм вилояти ҳокимлиги ва республика ташкилотларининг жорий йил биринчи чорагида амалга оширган ишлари якунлари муҳокама этилди. Шунингдек, Оролбўйи аҳолисини ичимлик суви билан узлуксиз таъминлаш, ушбу минтақада қулай санитария-эпидемиология вазияти сақланишига кўмаклашиш мақсадида сув таъминоти иншоотларини баҳор-ёз мавсумига тайёрлаш ҳамда уларни ривожлантиришга доир вазифалар кўриб чиқилди.

Йиғилишда Амударё этакларида юзага келаётган сув хўжалигига оид вазият кўриб чиқилди, иқтисодиётнинг барча тармоқларида, ижтимоий соҳада сув танқислиги салбий оқибатларининг олдини олишга қаратилган зарур чора-тадбирлар муҳокама этилди.

Муҳокама жараёнида Ўзбекистон ҳукумати мазкур минтақада ичимлик суви таъминоти иншоотлари қурилишини ривожлантириш ҳамда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасида ғоят кенг кўламли чора-тадбирларни

(Давоми 2-бетда).

Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий мажмуининг жорий йил биринчи чорагидаги фаолияти якунлари ҳамда Оналар ва болалар йили, "Соғлом авлод" ва "Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш" Давлат дастурларининг бажарилишига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Унда мажмуа таркибига кирувчи вазирлик, қўмита, уюшма, идора ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Ижтимоий мажмуа йиғилиши

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ҳ.Кароматов бошқарди.

Мажлисда соғлиқни сақлаш вазири Ф.Назиров, "Ўзфармсаноат" давлат концерни раиси Қ.Шодиев, маданият ишлари вазири Х.Жўраев, республика "Маънавият ва маърифат" кенгаши масъул котиби А.Болиев ва бошқаларнинг ахбороти тингланди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда изчиллик билан амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришда мажмуа таркибига кирувчи вазирлик, уюшма, идора ва ташкилотларнинг ҳам салмоқли улуши бор. Хусусан, сўнгги икки йил мобайнида соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ этиш борасида талай ишлар амалга оширилди. Жойларда замонавий талаблар даражасидаги кўплаб янги тиббий муассасалар, она ва бола махсус марказлари, ўқув масканлари фойдаланишга топширилди. "Соғлом авлод" Давлат дастурига мувофиқ, болаларнинг соғлом дунёга келиши ва мактаб ёшига етгунга қадар парваришида оналарга ҳар томонлама ёрдам бериш, тиббий ва ижтимоий муҳофаза қилиш тизими тўлиқ шаклланди. Оналик ва болаликни муҳофаза қилишни янада яхшилаш ишлари Оналар ва болалар йили дастурига мувофиқ изчил амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, тиббиёт саноатида ички имкониятлардан келиб чиққан ҳолда дори-дармон ва турли малҳамларни маҳаллий хомашё негизида ишлаб чиқаришни кўпайтиришни талаб даражасида деб бўлмайди. Хусусан, тиббиётда халқ табобати бой тажрибаларидан кенг фойдаланилмаяпти.

(ЎзА).

Соғлом оила — соғлом жамият

Тошкентда Вазирлар Маҳкамасининг оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вазирликлар, идоралар, жамоатчилик ташкилотлари раҳбарлари, барча вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари ва Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари иштирок этди. Йиғилишда ҳудудий мажмуаларнинг оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича фаолияти якунлари, шунингдек, "Соғлом авлод", "Она ва бола" давлат дастурларининг жорий йил биринчи чорагидаги ижроси натижалари муҳокама этилди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова бошқарди.

Йиғилишда сўзга чиққан Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуи котибияти мудири Т.Норбоева аёллар саломатлиги, ёш авлодни жисмонан ва маънавий соғлом тарбиялаш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири бўлиб келаётганини таъкидлади. Йил бошидан буён республикада оиланинг мақомини мустаҳкамлаш, унинг барқарорлиги ва фаровонлигини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилди. Миллатни соғломлаштиришга қаратилган иккита кенг кўламли давлат дастурини амалга ошириш давом эттирилмоқда.

Йиғилишда оиланинг иқтисодий муаммоларини ҳал этиш катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида сўз юритилди. Йил бошидан буён 50 минг нафар ишсиз аёлларнинг 32 минг нафари ишга жойлаштирилди. Бандлик-

(Давоми 2-бетда).

Фуқаролик жамияти

Уни шакллантиришда сиёсий партиялар қандай ўрин тутади?

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлардан, жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларини эркинлаштиришдан асосий мақсад мамлакатимиз раҳбари таъкидлаганидек, Ватан равнақи, юрт тинчлиги, халқ фаровонлигига эришишдир. Мақсад, манзил аниқ экан, унга эришиш, бориш йўллари турлича бўлиши табиий. Лекин у, албатта, демократик тамойилларга асосланади. Ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамиятини шакллантириш асосий мақсадларимиздан бири сифатида белгиланганининг боиси ҳам ана шунда.

Кишилик тарихи тараққиётидан маълумки, қарама-қаршиликлар ва зиддиятларсиз жамият бўлиши мумкин эмас. Барча мавжуд кучларни қонунларга асосланган ҳолатда муросага келтириш, жамият тараққиёти учун хизматга сафарбар қилиш, шахс билан жамиятнинг уйғунлигини таъминлаш демократиянинг асосий вазифасидир. Унинг дунё ҳамжамияти томонидан эътироф этилган йўл-йўриқлари бор. Бу ҳам бўлса фуқароларнинг ўз хоҳиш-иродаларини эркин ифодалаш ҳуқуқига эга эканликлари, озчиликнинг кўпчиликка бўйсуниши, барча фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилиги, давлат ва жамият бошқарувида қонун устуворлиги, сайлов ва сайланиш ҳуқуқи каби тамойиллардан иборатдир. Лекин жаҳон сиёсатчилари демократиянинг яхлит андозаси бўладими ёки йўқ, деган масала хусусида кўпдан буён баҳс-мунозара юритиб келишаётгани ҳам ҳеч кимга сир эмас. Ва бу табиий ҳол. Чунки ҳар бир халқнинг ўзига хос турмуш ва тафаккур тарзи, тарихий анъаналари, ҳаётга муносабати каби кўплаб омиллари мавжуд экан, демократияга тааллуқли бўлган умумий тушунчалар баҳслилигича қолаверади.

Ўзимизга ўзимиз савол бериб кўрайлик: айни кунда демократия тўлиқ шаклланган, ўзининг сўнгги чўққисига чиққан мамлакат борми? Ҳатто энг тараққий этган мамлакатларда ҳам демократия тамойиллари ва шартларига тўла риоя қилиш, уни амалга ошириш механизмларини ривожлантириш борасида изланиш ва доимий кураш давом этмоқда. Бу ҳолат, айниқса, АҚШда бўлиб ўтган Президентлик сайловларида яққол намоён бўлди. Машҳур

(Давоми 2-бетда).

ҲАҚ ГАП

Бировнинг бергани — кўргулик,
Меҳнатнинг бергани — тўйгулик.

Фуқаролик жамияти

Уни шакллантиришда сиёсий партиялар қандай ўрин тутади?

(Давоми. Боши 1-бетда).

арбоб Джесси Джексон: «Сайловларда сайловчиларнинг минглаб овозлари ўғирланди», деб билдирган ишончсизлигини мамлакатдаги кўпгина демократик кучлар қўллаб-қувватладилар. Ёки АҚШнинг собиқ президенти Б.Клинтон Президентлик муддати тугашига атиги икки соат қолганида суд томонидан ҳукм этилган 167 та фуқарони, жумладан Эрон билан бўлган нефт олди-сотдисида 48 миллион доллар солиқни яшириб қолганликда айбланаётган Марк Ричони авф этиб, амалдаги тартибни бузганлиги жамоатчилик ва конгресснинг норозилигига сабаб бўлди. Адлия вазирлиги раҳбарларидан бири Маркс Ливайн ўшанда: «Биз ўзи ҳуқуқий, демократик давлатмизми ёки йўқ..?», деб ўз ташвишини билдирганди.

Бундан шундай хулоса чиқариш мумкин, демократиянинг ягона қолипи йўқ, балки ҳар қандай даврнинг, жамиятнинг объектив ва субъектив шарт-шароитлар асосида шаклланиб борадиган ўз демократияси бўлади.

Ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамиятини шакллантиришда Ўзбекистон ўзига хос йўлдан боряпти, дейиш мумкин. Ғарб демократиясининг мезонлари кўр-кўрона кўчирилгани йўқ, балки унинг ижобий жиҳатлари халқимиз анъаналари, менталитетимиз хусусиятларига мос равишда босқичма-босқич шаклланмоқда, унинг иқтисодий асослари яратилмоқда.

Мамлакатимизда, айтиш жоизки, демократиянинг муҳим тамойилларини ҳаётга татбиқ этиш учун ҳуқуқий замин яратилди, унинг ўзига хос қадриятлари шаклланди. У умуминсоний принципларга асосланган бўлиб, инсон ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари «олий қадрият» ҳисобланади.

Конституциянинг 7-моддасида «халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи» сифатида белгиланган бўлса, 2-моддасида давлат органлари ва мансабдор шахслар халқнинг иродасини ифода этиши, унинг манфаатларига хизмат қилиши ва улар олдида масъул эканликлари айтилган. Давлат ҳокимиятини амалга оширишда фуқаролар демократиянинг икки тури воситасида иштирок этишаяпти. Биринчиси, бевосита демократия бўлиб, фуқаролар давлат ва жамият ҳаётига алоқадор бўлган масалаларга референдумлар, эркин сайловлар, қонун лойиҳаларини муҳокама этиш воситаси, ўзини ўзи бошқариш органлари, меҳнат жамоалари ва фуқароларнинг барча даражадаги ҳокимият тузилмаларига якка ёки жамоа бўлиб мурожаат қилишлари, аҳолининг айрим масалалар бўйича фикрларини сўров йўли билан аниқлаш орқали ҳал этадилар. Иккинчиси вакиллик демократияси бўлиб, масалаларга фуқаролар ўзлари сайлаган вакиллари — депутатлар воситасида муносабат билдирадилар. Ҳар қандай демократик мамлакатда бу икки йўл биргаликда олиб борилади, бири иккинчисини тўлдиради.

Демократияни, айниқса, бир тизимдан бошқасига ўтаётганда йўриқномалар асосида амалга ошириб бўлмаслиги жаҳон тажрибасидан маълум. Шу боис демократияни барқарор ҳолатда шакллантириш учун ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни ҳаётга татбиқ этишга қодир бўлган давлат бош ислоҳотчи этиб белгиланди. Ва бу амалиётда ўз меваларини бера бошлади, тўғри йўл танланганини кўрсатди. 130 га яқин миллат ва элат вакиллари яшайдиган мамлакатнинг ўтиш даврини турли ижтимоий ларзаларсиз енгиб ўтаётганлиги бунинг яққол далилидир. Эркинлик ниқобидаги бошбошдоқликка йўл бериш, давлатнинг ислоҳотчилик ролига етарли баҳо бермаслик, ҳокимият жиловини ўз қолига ташлаб қўйиш минтақамиздаги мамлакатлар мисолида қандай оқибатларга олиб келганини ўз кўзимиз билан кўрдик. 30-йиллар бошида президент Рузвельт бошчилигидаги давлат Американи катта инқироздан эсон-омон олиб чиққанлиги ҳам давлатнинг ислоҳотлар давридаги роли ниҳоятда муҳимлигидан далолат беради.

Демократиялаштириш жараёнини янада чуқурлаштиришнинг асосий воситаларидан бири сиёсий партиялардир. Бу тизим муҳим демократик институт ҳисобланади. Президент ўз нутқларидан бирида: «Жамиятни демократиялаш жараёни сиёсий институтлар — партиялар, нодавлат ва жамоат ташкилотларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш билан бевосита боғлиқ», деб айтган эдилар. Модомики шундай экан, бу жараён мамлакатимизда қандай ҳолатда кечмоқда?

Аввало шуни алоҳида таъкидлаш керакки, сиёсий партияларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари асосий қонунимизнинг 34 ва 77-моддаларида «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги Қонунда ҳуқуқий жиҳатдан кафолатланган. Амалдаги қонунларда сиёсий партияларнинг Парламент ва маҳаллий Кенгашларда фаолият юритишлари учун кенг имкониятлар берилган. Улар сайланган вакиллари орқали қонунчилик ташаббуси билан чиқишлари, ҳукумат ва маҳаллий давлат органларига сўров билан мурожаат этишлари, муҳокама қилинаётган масалаларга партия нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолатда муносабат билдиришлари, партия гуруҳлари воситасида вакиллик органидаги қўмита ёки комиссия раислигига номзодлар бўйича таклифлар киритишлари мумкин.

Ўтиш даврида фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнида сиёсий партиялар зиммасига катта юк тушиши аниқ. Шу боис мамлакатимиз раҳбари «Сиёсий партиялар, жамоат ташкилотлари ҳокимият тузилмаларидан, аввало, ҳокимиятнинг сайлаб олинаётган органларидан ўрин олиш учун курашар эканлар, аниқ мақсадлари, ҳаракат дастурлари бўлиши керак. Токи бу дастурларнинг амалга оширилиши мамлакатдаги ижобий ўзгаришларга баракали таъсир этсин», деб алоҳида таъкидлаган эдилар.

Икки палатали Парламент тизимига ўтилиши эса сиёсий партияларга келгусида катта имкониятлар бериш билан биргаликда улар зиммасига улкан масъулият ва вазифалар ҳам юклайди. Чунки қуйи палата, асосан, сиёсий партияларнинг вакиллари ва мустақил депутатлардан таркиб топар экан, парламентда доимий асосда фаолият кўрсатаркан, улар даврни, қонунчилик ишини пухта биладиган депутатлар бўлишлари керак. Бу эса ҳар бир сиёсий партия ўзининг парламентдаги вакиллари — депутатлари орқали мамлакат ҳаётида кечаётган жараёнларга таъсир этиш, ўз манфаатларини қабул қилинадиган қонунларда ифодалаш ва уни амалдаги ҳокимият томонидан рўёбга чиқариш имкониятини беради.

Сиёсий партиялар босқичма-босқич ижроия ва қонун чиқарувчи ҳокимиятларни раҳбар кадрлар билан таъминловчи манбалардан бирига айлана боради. Сайловлар жараёнида, табиийки, сиёсий партиялар ўртасида чинакам рақобат пайдо бўлади. Ва улар бир-бирларини мунтазам назорат қилиб боради.

Бордию парламентдан кўп ўрин эгаллаган сиёсий партия сайловолди курашларда олға сурган дастурий ғояларини амалга оширишда фаолиятсизлик кўрсатса, унга мухолиф бўлган бошқа фракция вакиллари унинг камчиликларини фош этиб, ўз мавқеини мустаҳкамлаб олади. Бу эса ўша партия учун келгуси сайловларда қарийб мағлубият деганидир.

Рақобат партиялар билан ҳукумат ўртасида эмас, балки ҳокимият тепасига келган партия билан сайловларда ҳокимиятни қўлга киритиш учун интилаётган сиёсий партиялар ўртасида кечади. Шу сабабли ҳокимият тепасига келган сиёсий партия ҳокимиятни қўлдан бермаслик учун сайловчилари манфаатлари асосида фаолият юргизишга ҳаракат қилади.

Сиёсий партияларнинг жамиятдаги ўрни ва мавқеи уларнинг сони билан белгиланмайди. Асосий мезон уларнинг амалий фаолиятидир.

Яна бир муҳим хулоса шуки, сиёсий партиялар фаолиятини оширмасдан туриб фуқаролик жамиятини шакллантириш қийин. Шундай экан, сиёсий партиялар фаолияти механизмини босқичма-босқич дунёвий мезонларга яқинлаштириш лозим. Ҳокимият тақсимланиши тамойилини босқичма-босқич маҳаллий давлат органлари фаолиятига ҳам татбиқ этишни чуқурлаштириш керак. Бу ўз навбатида халқ депутатлари Кенгашларидаги депутатлар ролини кучайтириш имконини туғдиради. Шу билан биргаликда маҳаллий Кенгашлар маҳаллий ижро ҳокимияти фаолияти устидан самарали назорат ўрнатади. Ва ана шундай йўллар билан сиёсий партияларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузи босқичма-босқич ортиб боради.

Фахриддин БОБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси магистри.

Таклиф

Умумбашарий тараққиётга улкан ҳисса қўшган аждодларимизнинг тарихий хизматлари тарғиб-ташвиқ этилаётгани, бу борада оммавий ахборот воситалари, адабиёт ва санъат аҳли, ижодкор зиёлиларимиз катта ишларни амалга ошираётган бир пайтда фақат ўтмиш билан фахрланиб қолмасдан, бугунги кун қаҳрамонларини, илғор замондошларимизни ҳам элга танитиш, уларнинг ҳурматини жойига қўйиб, ибрат намунаси қилиб кўрсатиш давримизнинг ҳаётий эҳтиёжига айланмоқда.

Навқирон авлод жаҳонга чиқмоқчи...

Очиғини айтганда, собиқ иттифоқ замонида Ўзбекистон спортчиларининг хорижий элларга мусобақаларга бориши ноёб воқеа эди. Боксчимиз Руфат Рисқиев истеъдоди, кучи, маҳорати билан бошқалардан бир-икки бош баланд бўлганлиги туфайли, Кубага бориб жаҳон чемпиони бўлиб қайтган эди. Ҳолбуки, бу даражага етгунча қанчадан-қанча очиқ ва пинҳоний тўсиқларга учраган. Абдураимов, Красницкий каби футболчиларимиз собиқ терма команда таркибида бемалол тўп суришлари мумкин эди, лекин бунга имкон беришмаган.

Истиқлол шарофати билангина спортчиларимизга йўл очилди, ўзларини кўрсатиш, юртимиз шарафини улуғлаш имконияти пайдо бўлди. Эндиликда Қосимжонов, Григорян, Абдуллаев, Чусовитина, Тўлаганова, Қосимов ва бошқа спортчиларимиз номлари етти иқлимда маълум.

Мустақиллик йилларида каратэчиларимиз турли мусобақаларда 300 га яқин совринга сазовор бўлишибди. Яқингача кўпларимизнинг тилимиз «таэквондо» сўзини айтишга айланмасди, эндиликда бу соҳадаги ютуқларимиз япон, корейс, хитой спортчиларининикидан қолишмайди.

Хўш, юртимиз шуҳратини жаҳонга таратаётган спортчиларимизнинг хориж мусобақаларидаги жасорати, ғалабаларини кўнгилдагидай ёрита олаяпмизми? Бизнингча, йўқ. Бунинг сабаби: мусобақаларга бир таржимон борса боради, бормаса — йўқ. У, асосан, таржимонлик билан шуғулланади, журналистик материални яхши ёзолмайди ёки умуман ёзишни хаёлига келтирмайди. Қўшилиб борган журналистларнинг ҳаммаси ҳам чет тилларни билади, деб бўлмайди. Таклифимиз: Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети таркибида ташкил этилган Халқаро журналистика факультетида бугунги кунда 250 талаба таҳсил олмоқда, улар журналистика сирларини ўрганиш асносида гуруҳларга бўлиниб, инглиз, француз, немис, испан, япон, хитой, корейс, араб тилларини ўрганишмоқда. Кўпчилиги хорижий тилларда бемалол гаплашади ва қалам тебратади. Хорижда бўладиган мусобақага, айтайлик, Англия, АҚШда ўтадиган боксчилар, курашчилар мусобақасига, Япония, Хитой, Кореяда ўтадиган каратэ, дзюдо, таэквондо, футбол мусобақаларида халқаро журналистика факультетининг бирор талабаси қўшиб юборилса ҳам таржимонлик қилишар, ҳам кураш жараёнини муфассал ёритадиган ранг-баранг мақолалар ёзиб келишарди. Ҳозир-чи, биз хорижда ўтган мусобақалар ҳақида нари борса, телеёзувдан бошқа етарли маълумотга эга бўлмаймиз: мусобақа қандай ўтди, спортчиларимиз маҳорати, жасорати, бу ҳақда маҳаллий газеталар нима деб ёзгани, Давлатимиз байроғи кўтарилиб, мадҳияси янграганда уларнинг ҳолати, томошабинларнинг таассуроти қоронғи бўлиб қолади. Ҳолбуки, мана мен деган теннисчилар орасида Ироданинг кўрсатган иродаси, донгдор боксчимиз Муҳаммадқодир Абдуллаевнинг рингда нималарга қодирлиги, шахматчимиз Рустамнинг анандона маҳорати тафсилотлари ёшлар учун катта ибрат мактаби бўлиши мумкин. Бундай ҳаяжонли воқеаларни таъсирли ёзиш, тавсифлаш, суратга тушириш учун уларни кўриш, гувоҳи бўлиш лозим. Бу шарафли, масъулиятли ишда бўлғуси халқаро журналистларимиз ҳам четда қолмаса деймиз.

Бу эзгу ишга, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, «Ўзтелерадиокомпания», «Умид», «Улуғбек» ва бошқа жамғармалар, мутасадди ташкилотлар кўпроқ эътибор беришса, айни муддао бўларди.

Сайди УМИРОВ,
Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети халқаро журналистика факультети декани.

Бойбўта ДЎСТҚОРАЕВ,
Журналистика назарияси, амалиёти ва тарихи кафедраси мудири.

Сув муаммосига бағишланди

(Давоми. Боши 1-бетда).

амалга оширгани қайд этилди. Муаммони ҳал этиш учун давлат бюджетидан катта миқдорда маблағ ажратилмоқда, ҳукумат кафолатлари остида Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки, Қувайт араб иқтисодий ривожланиш жамғармаси кредитлари, Франция ва Германиядан маблағ жалб этилди. Швейцария, Япония, Жанубий Корея, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари, БМТнинг ривожланиш дастури сув таъминоти объектларини молиялаш орқали беғараз ёрдам кўрсатмоқда. Минтақада сув танқислиги оқибатларини бартараф этишга кўпгина халқаро ташкилотлар ва жамғармалар сезиларли улуш қўшди. Улар ушбу минтақа аҳолисига тиббий ускуналар ва дори-дармонлар, кийим-кечак ҳамда болалар учун озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берди.

Йиғилишда, шунингдек, ер ости чучук сув манбаларини излаш ва сув таъминоти қудуқларини қазиш имкониятлари, сув таъминоти иншоотлари учун қурилиш техникаси ва ускуналарини, Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки кредити ҳисобидан дори-дармон препаратларини харид қилишни тезлаштириш, Қорақалпоғистоннинг шимолий ҳудудларида ёз фаслигача 2100 тадан ортиқ қўл насосларини ўрнатиш бўйича қурилиш ишларини олиб бориш, Нукус, Тўрткўл, Беруний, Урганчда хорижий пудратчилар томонидан ичимлик суви таъминоти иншоотлари қурилишини якунлаш, 28 та сув тақсимлаш тармоқларини тиклаш ҳамда қайта жиҳозлаш масалалари кўриб чиқилди.

Муҳокама якунида минтақада сув танқислигининг олдини олиш ҳамда унинг оқибатларини бартараф этишга доир чора-тадбирлар режаси тасдиқланди. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва Хоразм вилояти ҳокимлигига республика идоралари иштирокида барча аҳоли пунктларини санитария-эпидемиология кескинлиги юзага келиши мумкин бўлган марказларни аниқлаш мақсадида текшириш, ичимлик суви таъминотининг муқобил манбаларини излаш ҳамда тайёрлаш, қишлоқ аҳоли пунктларида мақбул турмуш шароитларини яратиш, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, шифохоналарни тоза ичимлик суви билан таъминлашга доир ишларни ташкил қилиш топширилди. Сув танқислиги асоратларини енгиллаштириш учун қўшимча манба ва ресурсларни жалб этиш ишлари давом эттирилади.

Комиссия йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Т.Холтоев, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси Т.Камолов иштирок этди.

(ЎзА).

Соғлом оила — соғлом жамият

(Давоми. Боши 1-бетда).

нинг уйда ишлаш каби шакли ҳам ривожлантирилмоқда. Тадбиркор аёлларни қўллаб-қувватлаш борасида мақсадли ишлар амалга оширилмоқда. Жорий йилнинг биринчи чорагида тадбиркор аёлларга 56,4 миллион сўм миқдорида кредит ажратилди.

Ёш авлод тарбияси давлат ва жамоатчилик тузилмаларининг диққат марказида турибди. Кўпгина ҳудудларда яшаш жойлари бўйича "Маҳалла халқ университетлари", "Ота-оналар мактаблари" ташкил этилди, маҳаллаларда кичик спорт мажмуалари қурилмоқда. Улар ёшларни комил, маънавий ва жисмонан соғлом этиб тарбиялашга хизмат қилади. Иқтидорли болалар ва ўсмирларни аниқлаш ҳамда қўллаб-қувватлаш давом эттирилмоқда.

Бироқ, оила, оналик ва болалик соҳасида етарлича эътибор қаратилмаётган кўпгина муаммолар ҳам мавжуд. Айниқса, қишлоқ ҳудудларида истиқомат қилувчи аёлларнинг бандлигини таъминлаш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш ҳисобига улар учун иш ўринлари яратиш муаммоси ҳамон долзарблигича қолмоқда. Аёллар ва ўсмирлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш, зарарли ғояларнинг тарқалишига қарши чораларни кучайтириш зарур.

Йиғилишда Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент ва Фарғона вилоятлари ҳокимларининг ўринбосарлари, бир қанча вазирлик ва идораларнинг масъул ходимлари ҳисоботлари тингланди.

Муҳокама якунлари бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

А.ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

Қўшхабар

«Равшан-Б А» машҳур бўлиб бораяпти

Қарши туманидаги мазкур кичик корхонада тайёрланаётган ғиштлар оддий ғишт эмас, безакли, айни чоғда сифатли. Шунинг учун тарихий обидаларни таъмирлашда, коллеж ва лицей каби иншоотларни безашда ана шу ғиштлардан фойдаланилмоқда. Ҳозиргача кичик корхонага 6 миллион сўмлик ғиштга буюртма тушди.

Маҳаллалар фаоллари ўқишди

Қашқадарё вилоят ҳокимлиги, «Маҳалла зиёси» республика ўқув-услубий маркази, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими ва Қарши муҳандислик иқтисодиёт институти раҳбарияти ҳамкорликда бир ҳафта мобайнида маҳалла фаоллари билан ўқув машғулотлари ўтказишди. Машғулотларда ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини шакллантиришга оид энг долзарб масалалар ҳақида фикр юритилди.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Аҳвол қалай, Мирзачўл деҳқони?

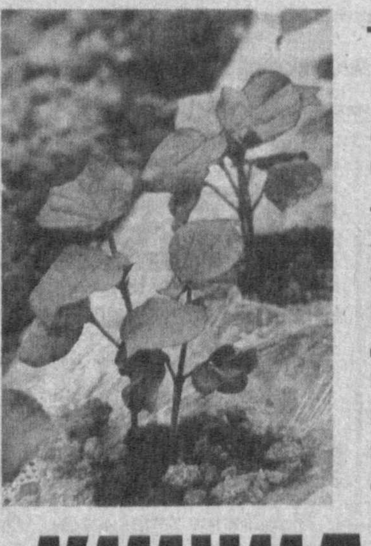

Бундан тўрт-беш йил муқаддам Ҳамза номли кооператив хўжалиги нафақат вилоятда, балки республикада ҳам илғорлар қаторида тилга олинарди. Ғалла ҳосилдорлиги 33-35 центнерни, пахтаники эса 30-32 центнерни ташкил этар, ер ва иқлим шароити оғир бўлган чўл шароитида бу юқори натижа ҳисобланарди. Ўша йиллари тўрт нафар деҳқонга «Меҳнат шуҳрати» ордени берилганлиги ҳам бежиз эмас. Кўпгина оилалар тонналаб дон олишар, қўллари катта-катта пул кўрарди.

Кишилар руҳиятидаги ўзгариш

янги ютуқларга йўл очмоқда

Кейинги йилларда мана шу илғор хўжалик аста-секин чўкиб қолди. Кетма-кет раҳбарлар алмашди. Ерларни қайтадан шўр боса бошлади. Кишиларда меҳнатга иштиёқ, раҳбариятга нисбатан ишонч сусайди.

Вилоят ҳокимияти тавсияси билан Пиримқул Сойибназаров хўжаликка қайтадан раҳбар этиб тайинланди. Бу қарорни кўпчилик хушнудлик билан кутиб олди. Негаки, улар Сойибназаровнинг салоҳияти ва ташаббускорлигини яхши билишарди-да.

— Мен аввалги раҳбарларни танқид қилиб ўтирмайман. Фақат битта ғалати ҳолни тилга олмасам бўлмайди. Ўтган йили айни саратон кезлари 400 гектар экин майдонини об-ҳаёт билан таъминлаб турган лоток-ариқ қулаб тушибди. Ва саккиз ой давомида ушбу сув йўлининг тузатилмаганлиги ачинарлидир. Ана энди катта-катта майдонлардаги пахта ва бошқа экинларнинг ҳоли нима кечганлигини ўзингиз тасаввур қилаверинг. Уч кун ичида сув йўлини михдек қилиб созлаб олдик. Ҳозир бу ариқдан далаларга туну кун об-ҳаёт оқиб турибди. Бир ой ичида 1650 гектар ғаллазорга ўғит бердик, икки маротаба суғордик. Бугунгача 1500 гектарга чигит қадалди. Минг гектар майдонда ғўза бўй кўрсатди.

Хўжалик раҳбари билан дала айланамиз. Сув ва ўғитга қонган буғдой майсалари тиззага келган. Плёнка остида ундирилган яшил ғўзалар дуркун ривожланмоқда. Салкам 500 гектар майдон биринчи ишловдан чиқарилган. Шу ўринда эътиборли бир далилни тилга олайлик. Сойибназаров ишга келган кезлари хўжаликда атиги иккита ҳайдов трактори ва қатор ораларига ишлов берадиган учта техника бор эди, холос. Бугунги кунда уларнинг сони йигирматага етди. Қонунсиз ўзлаштириб олинган техникалар хўжаликка қайтарилди, носозлари сифатли таъмирланди.

Наби Зойитов етакчилигидаги фермер хўжалиги тасарруфида 58 гектар майдон бор. Бу ерда ғўзага дастлабки ишлов бериш поёнига етказилаяпти. Юзкўзига чанг ўтирган фермер билан гурунглашамиз.

— Ҳозирги кунда баҳонага асло ўрин йўқ. Ишга зўр берган деҳқонгина мой чайнайди, — дейди у. — Ҳар тонгда дала айланаман. Ҳар тушда ниҳол санайман. Қоронғи тушса ҳам даладан чиққим келмайди. Ерни доимо қўзғаб туриш керак. Ахир, ғўзанинг тақдири парваришга, ўғит ва сувга боғлиқ. Эл-юртнинг, бола-чақаларимизнинг ризқи мана шу далаларга сочилган. Бир кун, бир соат ишни бўшаштирган деҳқон ўз насибасини бой берган бўлади...

Фермернинг мулоҳазасини эшитган Пиримқул Сойибназаров мийиғида кулиб қўйди.

— Набижоннинг фикрига қўшиламан. Хўжалигимизда салкам 2000 нафар аҳоли бор. Уларнинг аксарияти мана шу далаларга, ундириладиган ҳосилга кўз тикиб турибди. Мен бироз тили аччиқ раҳбарман. Кузга бориб ер чизиб ўтирганидан кўра бугунги кунда жондан кечиб ишлашни афзал биламан. Яна бир гапни айтмасам бўлмайди. Хўжалигимизда 64 нафар фермер бор. Уларнинг ҳеч бири кечқурунги маслаҳат йиғилишига келмас экан. Фаоллар билан фикрлашиб, ана шу фермерлардан етти нафар вакил сайладик. Улар ҳар куни кечқурунги йиғилишда дала ишларининг бориши, эришилган ютуқлар ва мавжуд нуқсонлар тўғрисида ҳисобот беришади. Кимга қандай ёрдам бериш кераклиги кўриб чиқилади. Бундай шароитда аҳволни ўнглаш унчалик қийин эмас.

Тўғри, фермерларнинг эркинлиги, оладиган даромадлари дахлсиз, аммо гап ҳосил тақдири ҳақида борар экан, бу ҳақда ҳаммамиз биргаликда қайғуришимиз, эл-юрт ишончини оқлаш учун барча имкониятлардан фойдаланишимиз лозим.

Ҳамза номли хўжалик дала ишларини ташкил этишда Меҳнатобод туманида илғорлар сафига чиқиб олди. Маркази тобора чирой очмоқда. Дарахтлар оқланган, шакл берилган. Чаман бўлиб гуллаган боғларда бир дона ҳам бегона ўтни кўрмайсиз. Хўжалик раҳбари ҳар тонг дала айланишу қишлоқ кезишни канда қилмайди.

Энг муҳим ўзгариш кишилар руҳиятида намоён бўлмоқда. Улар ишга астойдил ёпишадиган бўлиб қолдилар. Хўжалик раҳбарининг ишонч билан таъкидлашича, мана шу далаларда кузга бориб улкан хирмонлар яратилади. Бунинг учун қўлни-қўлга бериб меҳнат қилмоқ, муштни бир ерга урмоқ керак, холос. Ана шунда аввалги шуҳрат қайта тикланади. Одамларнинг омборлари донга, чўнтаклари пулга тўлади. Далаларда, боғларда олиб борилаётган самарали меҳнат бундан шоҳидлик бериб турибди.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
СУРАТЛАРДА: Меҳнатобод тумани Ҳамза кооператив ширкат хўжалиги ҳаётидан лавҳалар.

Баҳром ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар.

Мозий дурдоналари

Келгуси ҳафтада Темурийлар тарихи давлат музейида Ватанимиз мустақиллигининг ўн йиллигига бағишланган дастлабки кўргазма очилади

«Ўзбекистон мозий дурдоналари» деб аталувчи кенг қамровли ушбу кўргазма ҳукуматимиз қарори асосида мамлакатимизнинг етакчи олимлари ва музей ходимлари томонидан тайёрланган. Унинг ўзига хос хусусияти шундаки, у ҳар бири алоҳида мавзуни ёритувчи бўлимлардан ташкил топган бўлиб, йил давомида намойиш этилади.

Кўргазмада кўҳна тарихимиздан гувоҳлик берувчи, аксарияти Ўзбекистон заминидан топилган ноёб ва ўта нодир топилмалар ўрин олган. Мамлакатимиз олимларининг хорижлик ҳамкасблари билан яқин ҳамкорликда олиб бораётган илмий изланишларининг натижалари ҳам кўргазмада акс этгани эътиборга сазовордир.

Кўргазмага Президентимиз Ислом Каримовнинг «Тарих — халқ маънавиятининг асосидир» деган сўзларининг асос қилиб олиниши ҳам бежиз эмас.

Бу ерда намойиш этилаётган осори атиқалар, ўта ғаройиб топилмаларни кўздан кечирар экансиз, беихтиёр кўҳна тарихга, бой маданиятга эга бўлган шундай муборак заминда яшаётганингиздан ғурурланиб кетасиз ва мозий қаърига саёҳат қилгандек бўласиз. Бу ноёб топилмаларнинг қайси даврга мансублигининг ўзиёқ сизга кўп нарсалардан далолат бериб туради. Масалан, қадимий тош асрига мансуб бўлган, ўзида 1 миллион 200 минг йиллик тарихни акс эттирган Селунгур (Фарғона водийси); 700-650 минг йиллик Кўлбулоқ (Тошкент вилояти, Ангрен); 100 минг йиллик Тешиктош (Сурхондарё вилояти); 46-42 минг йиллик Обираҳмат (Тошкент вилояти); 25-20 минг йиллик Учтут (Навоий вилояти); 10-9 минг йиллик Мачай (Сурхондарё вилояти) ҳамда бронза даврига оид Сополлитепа, Жарқўрғон (Сурхондарё вилояти); Чуст (Фарғона вилояти); Қизилқир (Бухоро вилояти); Бўстонлиқ (Тошкент вилояти) каби археологик ёдгорликларга тегишли топилмалар фикримизнинг далилидир.

Олис аждодларимиз ҳаётидан гувоҳлик берувчи ушбу меҳнат ва ов қуроллари, «ферғантропа» деб аталувчи суяк қолдиқлари ҳамда қадимги одамлар яшаган манзилгоҳларда биолог ва геохимиклар томонидан олиб борилган кенг қамровли текширишларга асосланиб, ўзбек олимлари Ўзбекистонда ва умуман, Ўрта Осиёда инсон камида 1 миллион 200 минг — 1 миллион 750 минг йиллик даврий жараён мобайнида пайдо бўлган ва тарқала бошлаган, деган аниқ хулосага келишди. Бу эса бизнинг минтақамиз ҳам, Хитой, Индонезия, Жанубий Европа, Шимолий Африкадаги қадимий антропологик топилмалар манзилгоҳлари каби, ер юзидаги дастлабки инсон пайдо бўлган маконлардан бири бўлганини кўрсатади.

Кўргазмадан кўпчиликка яхши маълум бўлган неандертал одамнинг бош чаноғи ҳам ўрин олган. Яна бир диққатга сазовор топилма — улкан Учтут тоши, нуклеусдир. Ушбу тошдан бундан 20-25 минг йил бурун оддий меҳнат қуроллари ва уй-рўзғор буюмлари ясалган. Бу — қадимда бир гуруҳ одамлар эҳтиёжини қондирган ишлаб чиқариш воситаси тимсолидир.

Тарих — халқ маънавиятининг асосидир

Намойиш этилаётган буюмлар бугунги инсонларнинг аждоди бўлмиш хома сапиенс — онгли одамнинг, ер юзининг бошқа минтақаларида бўлгани каби, бизнинг ҳудудда бундан 40-50 минг йиллар олдин яшаганини исбот этади. Айни пайтда ушбу кўргазма бу одамнинг ҳаёт фаолияти излари юз минг йиллик чегарасигача боришини ҳам яққол намойиш қилади.

Қадимги одамларнинг ҳаёти ва фаолияти ҳамда дунёқарашини акс эттирувчи, дунёга машҳур Зараутсой (Жанубий Ўзбекистон, Сурхондарё вилояти, милоддан 12-14 минг йил олдин) қоятошига чизилган расмларнинг суратлари ҳам кўргазмадан ўрин эгаллаган.

Кўргазма ўлкамизнинг инсоният пайдо бўлган дастлабки даврлардаёқ ўзига хос цивилизация ўчоқларидан бири бўлганини, унинг марказлари Амударё ва Сирдарё оралиғидаги катта-кичик дарё бўйларида, тоғ ёнбағирлари ва водийларда жойлашганини кўрсатади.

Кўплаб топилмалар уларнинг юқори даражадаги технология асосида ишланганидан дарак беради

Кўргазманинг неолит даврига оид бўлими тош қуроллари, овчилик аслаҳаларидан ташқари, уй-рўзғор буюмларига ҳам бой. Бу ердаги сопол буюмлар маҳаллий кулолчилик анъаналари илгари тахмин қилинганидан ҳам кўра қадимийроқ даврларга бориб боғланишини кўрсатади. Бўйнига доира шаклидаги безак туширилган ошхона хумчаси алоҳида диққатни тортади. 7 минг йил аввал ясалган бу ноёб идиш ўзбек-поляк экспедициясининг Бухоро воҳасидаги Ғиждувон ва Шаҳрихон оралиғидаги ҳудудда олиб борган қазилмалари чоғида топилган.

Фарғона водийсининг Чуст ва Шўрабашат ҳудудларидан топилган нақшинкор кулолчилик намуналари ҳам томошабинларда катта қизиқиш уйғотади.

Сополлитепа ва Жарқўрғондан (Ўзбекистоннинг жануби, милоддан аввалги иккинчи минг йиллик) қазиб олинган ноёб топилмалар кенг жамоатчиликка илк бор намойиш қилинмоқда. 3,5 минг йил олдин яратилган мазкур осори атиқалар ўлкамиз тарихининг энг қизиқарли даври — Ватанимиз ҳудудида давлатчилик шаклидаги илк шаҳарлар пайдо бўла бошлаган замонларни тасаввур этиш имконини беради.

Ўша даврда бунёд этилган қурилиш иншоотларида монументал меъморлик намуналари кўзга ташланган. Чунончи, 100 гектардан зиёд майдонни эгаллаган Жарқўрғон қўрғони сарой мажмуаси ва турар-жой иншоотларидан иборат бўлиб, у ўзининг кулолчилик, бронза қуйиш ва тўқимачилик каби ишлаб чиқариш соҳаларига эга бўлган. Айни пайтда бу кўҳна шаҳарнинг олов ёқиб сиғинадиган ибодатхонаси, шаҳар чеккасида эса қабристони ҳам бўлган. Хуллас, пайғамбар Зардушт ва зардуштийлик пайдо бўлишидан роппа-роса минг йил муқаддам минтақамиз ҳудудида диний маданиятнинг шаклланиши учун барча асослар юзага келган.

Нуфузли мутахассисларнинг фикрига кўра, Бўстонсой дарёси қирғоғида жойлашган кўҳна шаҳарнинг шаҳарсозлик маданияти қадимий Шарқдаги илк шаҳар-мамлакатларнинг тараққиётига тенг, баъзида ҳатто уларникидан ҳам юқори турган. Жарқўрғон мустақил тарзда ривожлана бориб, нафақат Ҳиндистон, балки Хитой билан ҳам турлича алоқалар ўрнатгани эҳтимолдан холи эмас.

Ўша даврга оид кўплаб топилмалар уларнинг юқори даражадаги технология асосида ишланганидан дарак беради. Бу эса, ўз навбатида, ўша даврлардаёқ турли йўналишга ихтисослашган уста ва ҳунармандлар бўлганини, бир хил изчилликдаги ишлаб чиқариш фаолияти анъаналари шаклана бошлаганини билдиради.

Бронзадан ясалган буюмлар, яримқимматбаҳо тошлар билан безатилган нафис заргарлик тақинчоқлари, шунингдек, оловда пиширилган ғаройиб сопол жом, хум ва лаганлар кишини ҳайратга солади. Мазкур буюмларнинг уй-рўзғор учун жуда қулай ясалгани, кўркамлиги ҳатто энг замонавий кишини ҳам лол қолдиради. Комил ишонч билан айта оламизки, бойлар, аслзодалар, пўрим кийинувчилар, оддий фуқаролар — барча-барчага муносиб, турли маросимлар учун мўлжалланган буюмлар нафақат ички бозорда, балки ташқи бозорда ҳам сотилган.

Кўргазма узоқ ўтмишга назар ташлаш, халқимизнинг бениҳоя теран тарихий-маданий илдизларини чуқур ҳис этиш имконини беради.

Маълумки, муборак заминимиз қадим-қадимдан истеъдодли кулоллар ватани бўлиб келган. Бу ерда ҳатто оддий лойдан ҳам қандай гўзал ва тенгсиз санъат асарлари яратилган! Кулолчилик маҳсулотларининг ғоятда мустаҳкам ишлангани ва сифати (бир хилда тусланиши ва силлиқлиги), гўзал шакли шундан далолат берадики, аждодларимиз моданинг хусусиятларига теран тушуниб, унга ишлов бериш бўйича бекиёс билимларга эга бўлганлар. Улар бу билимларни, замонавий тилда айтганда, юқори технологияларга жо этганлар. Кўргазмага қўйилган ҳунармандчилик намуналари бу фикримизни яққол тасдиқлайди.

Париждаги Лувр музейи ҳам сак маликасига тегишли топилмани ўз залларида намойиш этмоқчи

Узоқ ўтмишдаги усталар маҳсулот яратиш борасидаги техник кўникмалари ва маҳорат сирларини авлоддан-авлодга мерос қилиб қолдиришган. Бу анъаналар бугунги кунда қайта тикланмоқда.

Кўргазма экспонатлари шундан гувоҳлик берадики, ўтроқ деҳқончилик билан шуғулланувчи заминдор қабилалар билан чорвадор-чўпонлар қавми ўртасидаги муносабатлар яхшиланган давр минтақамизда илк давлатчилик анъаналарининг тадрижий ва изчил тараққий этишига асос бўлган. Қолаверса, ўша пайтдаги жуғрофий, иқлим ва ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитлар ҳам бунга қулай имкон яратган. Шу боис айнан ўша даврларда бир қатор тарихий-маданий ҳудудлар, жумладан, Бақтрия, Сўғд, Хоразм юзага келган, бугунги Ўзбекистон халқининг аждодлари бўлмиш эл ва элатларнинг шаклланиши рўй берган.

Темурийлар тарихи давлат музейига ташриф буюрган томошабин, айниқса яна бир ноёб экспонатлар мажмуига алоҳида диққат қилиши табиий. Бу — Самарқанд вилоятидаги қадимий Кўктепа шаҳри харобаларидан ўзбек-француз олимларининг қўшма экспедицияси томонидан яқиндагина топилган, милоддан аввалги иккинчи-биринчи асрларга таалluқли сак маликасига тегишли олтин безакли кийим ва буюмлардир.

Бу ёдгорликларнинг топилиши дунё маданий жамоатчилиги орасида катта шов-шувга сабаб бўлган эди. Шу боис Париждаги жаҳонга машҳур Лувр музейи ҳам уни ўз залларида намойиш этиш истагини билдириб, хат йўллади. Топилма тўлиқ таъмирдан чиқарилгач, уни дунё бўйлаб намойиш этиш имкони туғилади.

Ватанимиз мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган ушбу дастлабки кўргазма ва унинг кейинги экспозициялари инсоният тарихининг бир бўлаги бўлмиш Ўзбекистон тарихининг шу пайтга қадар номаълум бўлиб келган қирраларини, бу кўҳна заминда қарор топган давлатчилик анъаналарини, турли даврлардаги цивилизацияларни ёритиб беради.

Муқаддас тупроғимизда олиб борилган кўп йиллик изланишлар самараси ўлароқ топилган бу нодир топилмалар Ўзбекистон ҳудуди умуминсоний цивилизация ривожига улкан ҳисса қўшган қадим маданият ўчоқларидан бири бўлганини яна бир бор тасдиқлайди.

Бу бебаҳо мероснинг янада чуқурроқ ўрганилиши, шубҳасиз, олис аждодларимизнинг турмуш тарзи, меҳнат фаолияти, маънавий ҳаёти, маданияти, санъати ҳақидаги билим ва тасаввурларимизни бойитишга хизмат қилади.

Кўргазмадан жой олган биргина экспонат — қадимда донишмандлик рамзи ҳисобланган икки бошли илон (Фарғона водийсидан топилган, милоддан олдинги иккинчи мингйилликка таалluқли) тасвири туширилган тош тақинчоқ аждодларимиз ўтмишда заргарлик санъатини нечоғлик қадрлаганини кўрсатади.

Кўргазма ташкилотчилари йилнинг охиригача шу пайтгача фақат тор доирадаги мутахассисларга маълум бўлган, турли хил музей, маданий марказ ва институтлар фондида сақланиб келаётган мингдан зиёд ноёб экспонатни илк бор намойиш этишни мақсад қилиб олганлар.

Дунёда тенги йўқ мазкур кўргазманинг очилиши — мустақиллик давридаги маънавий тараққиётимизнинг ёрқин саҳифаси, десак муболаға бўлмайди.

Истиқлол туфайли ҳар биримиз бу бебаҳо санъат намуналари билан танишиш, қадимий аждодларимиз билан хаёлан мулоқот қилиш, улар билан руҳан яқинлашиш имконига эга бўлмоқдамиз.

Истардикки, ушбу кўргазмани юртдошларимиз келиб кўрса, кўҳна тарих сабоқларидан баҳраманд бўлса, ноёб топилмалар орқали қандай буюк инсонларнинг ворисi эканини, қандай улуғ заминда яшаётганини яна бир бор ҳис этса.

Хуллас, кўргазмага келган ҳамюртларимиз Ватанимиз тарихи билан янада кўпроқ фахрланиши, кўнгли ғурур ва ифтихорга тўлиши, аждодларимиз томонидан яратилган бу санъат дурдоналаридан маънавий қувват олиши ва охир пировардида мустақиллик, озодлик ва эркинлик қанчалик улуғ неъмат эканини ҳис этиши, шубҳасиз.

Раим ФАРҲОДИЙ, Муртазо ҚАРШИБОЙ.

ЎЗБЕКИСТОН ОЧИҚ ЖАМИЯТ ИНСТИТУТИ КЎМАК ЖАМҒАРМАСИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ДАСТУРИ ДОИРАСИДА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ УЧУН

ЎҚУВ КУРСЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ БЎЙИЧА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Аризалар беришнинг охирги муддати — 2001 йил 10 июн

Танлов мақсади – республика олий ўқув юртларида ижтимоий-гуманитар фанлар соҳасида, мазмунан ва ўқитиш услуби жиҳатидан янги инновацион ўқув курсларини жорий этиш, шунингдек янги ўқув дастурларини тарқатиш, республика ва яқин хориж ўқитувчилари ўртасида профессионал алоқаларни ўрнатиш.

Ариза берувчилар бир икки семестрга мўлжалланган ва келажакда олий ўқув юртларида ўқитилиши мумкин бўлган турли шаклдаги муаллифлик ўқув курсларини ишлаб чиқишга таклиф этиладилар. Танлов ғолибларига эса лойиҳа бўйича харажатларни қоплаш учун (муддати бир йилдан ошмайдиган) грантлар тақдим этилади.

Танловда республика олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, тадқиқот институтларининг илмий ходимлари олий ўқув юртларида дарс бериш мажбуриятини олган ҳолда иштирок этишлари мумкин.

Аризалар социология, фалсафа, иқтисодий назария, сиёсатшунослик фанлари бўйича берилиши мумкин.

Грантлар Очиқ Жамият Институти Кўмак Жамғармаси томонидан белгиланадиган лойиҳа муаллифига олий ўқув юртида курсни ўқитиш вақтида (кўпи билан 10 ой) ҳар ойлик стипендия тўлашни, шунингдек қуйидаги моддалар бўйича харажатларни қоплашни кўзда тутади:

- *дарсликларни харид қилиш;*
- *ўқув материалларини нусхалаш;*
- *талабалар учун тарқатиладиган курс ўқув материалларини тайёрлаш.*

Курслар ўзбек, рус ва қорақалпоқ тилларида ишлаб чиқилиши мумкин. Агар курслар ўзбек ва қорақалпоқ тилларида кўриб чиқиш учун тақдим этилган бўлса, лойиҳа муаллифи томонидан рус тилидаги таржимаси албатта илова қилиниши зарур. Лойиҳанинг рус тилидаги матни Баҳолаш комиссияси учун керак.

Тўлиқ бўлмаган ва муддатидан кеч тақдим этилган аризалар кўриб чиқилмайди.
Танлов натижалари 2001 йил 1 июл куни эълон қилинади.
Ариза шаклини олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат этишингиз мумкин:

700031, Тошкент, Зарбоғ кўчаси, 31-уй.
Ўзбекистон Очиқ Жамият Институти Кўмак Жамғармаси
Телефонлар: (371) 152-36-98, 152-39-15, 152-39-16.
Факс (371) 120-68-54,
E –mail: zulfiya@osi.uz

4048

Кўргазма

«Катта шаҳар чироқлари»

Пойтахтимиздаги «Барокат» бизнес марказида Ўзбекистон Бадиий академияси, «Косонсой-Текмен» ўзбек-турк қўшма корхонаси ҳамда «Кишилар либоси» галереяси ҳамкорлигида «Катта шаҳар чироқлари» либослар кўргазмаси бўлиб ўтди. Кўргазмада шойи, ип газлама, чарм ва трикотаж материаллардан тикилган мавсумий, замонавий кийим-кечаклар намойиш этилди. Эътиборли тарафи шундаки, шаҳримиз меҳмонлари, дипломатик корпус вакиллари, ишбилармонлар иштирок этган ушбу тадбирда намойиш этилган либосларнинг деярли ҳаммаси «Косонсой-Текмен» қўшма корхонасининг тўқимачилик фабрикасида ишлаб чиқарилган материаллардан тикилган.

М.ХОЛМАТОВА.

Тошкентда бўлиб ўтади

V ТОШКЕНТ САВДО-САНОАТ ЯРМАРКАСИ

25 - 28 апрел кунлари

"ЎЗКЎРГАЗМАСАВДО" (Беруний метро бекати)

Ташкилотчилар - Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси, Тошкент шаҳар Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси,

Ярмарканинг тайёрланиши ва ўтказилишини Тошкент Халқаро бизнес маркази таъминлайди

Кўп тармоқли кўргазма-ярмаркада Ўзбекистоннинг барча вилоят ва шаҳарларидаги, узоқ ва яқин хорижий давлатлардаги турли мулкчилик шаклидаги корхона ва ташкилотлар, шунингдек, чет эл фирмалари иштирок этишлари мумкин.
Ярмаркада саноат жиҳозлари, халқ истеъмол моллари, ишлаб чиқариш воситалари, истиқболли технологиялар, инвестиция лойиҳалари, бўш ишлаб чиқариш майдонлари тўғрисидаги маълумотлар, халқ ҳунармандчилиги буюмлари қўйилиши мўлжалланмоқда.

Ярмаркага барча манфаатдор тузилмалар, юридик ва жисмоний шахслар унда намойиш этиладиган маҳсулотлар билан танишиш учун таклиф этиладилар.
Ярмаркада иштирок этиш хоҳишини билдирганлар Ярмарка дирекциясига қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилишлари мумкин :

998(71) 152-6458, 152-6462, 152-6463, факс - 998(71) 152-6461

4009

РЕСПУБЛИКА АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРАТ БАНКИ

«ҒАЛЛАБАНК»

қуйидаги мутахассисликлар бўйича танлов асосида ишга таклиф этади:

ЛОЙИҲАВИЙ МОЛИЯЛАШТИРИШ БЎЛИМИГА:
(Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоят филиалларига)
• Бош мутахассис, • Етакчи мутахассис

ХАЛҚАРО МОЛИЯВИЙ ТАШКИЛОТЛАР ВА БАНКЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИК БЎЛИМИГА:
(Тошкент шаҳрида)
• Бош мутахассис, • Етакчи мутахассис

ВАЛЮТА АМАЛИЁТИ БЎЛИМИГА: *(Тошкент шаҳрида)*
• Бўлим бошлиғи, • Бош мутахассис, ○ Етакчи мутахассис

Номзодлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари керак:
Қуйидаги соҳалардан бири бўйича олий маълумотга эга бўлиши:
халқаро иқтисодий алоқалар, иқтисодиёт, бизнесни бошқариш,
молиявий таҳлил, кредит ва молия, халқаро валюта-кредит муносабатлари;
Банк соҳасида камида 1 йиллик иш тажрибасига эга бўлиши;
Инглиз ва рус тилларини мукаммал даражада билиши;
MS WORD, MS EXCEL, INTERNET дастурларидан фойдалана билиши.

ЮРИДИК ХИЗМАТ БЎЛИМИГА:
(Тошкент шаҳар, Термиз, Бухоро, Фарғона, Урганч, Қарши, Андижон вилоят филиаллари бўйича)
• Бош мутахассис
Номзодлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари керак:
юридик олий маълумотга эга бўлиши;
молия-хўжалик ҳуқуқи соҳасида камида 1 йиллик иш тажрибасига эга бўлиши;
давлат тили ва рус тилини мукаммал даражада билиши;
MS WORD дастуридан фойдалана билиши.

БАНК АМАЛИЁТЛАРИНИ АВТОМАТЛАШТИРИШ БЎЛИМИГА: *(Тошкент шаҳри)*
• Дастурловчи
Номзодлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари керак:
информатика соҳаси бўйича олий маълумотга эга бўлиши;
дастурлаш тилларидан бирontасини мукаммал билиши ёки локал ҳисоблаш тармоғи операцион системалари бўйича чуқур билимга эга бўлиши.

ИНФОРМАТИКА БЎЛИМИГА *(Қашқадарё филиали, Бекобод ва Қўқон бўлимларига)*
Компьютер дастурларини эксплуатация қилиш бўйича мутахассис
Номзодлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари керак:
информатика соҳаси бўйича олий ёки ўрта махсус маълумотга эга бўлиши;
локал ҳисоблаш тармоғи операцион системаларидан фойдаланишни билиши.

ТАНЛОВДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТАЛАБ ЭТИЛАДИ:
• *ариза; шахсий варақа;* • *икки дона 4х5 ҳажмдаги сурат;* • *таржимаи ҳол;*
• *олий ўқув юртини ёки билим юртини тугатганлик тўғрисида диплом.*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтидорли ёшларни чет элда таълим олишларини қўллаб-қувватлаш «Умид» жамғармаси томонидан хорижий мамлакатларда таълим олган ҳамда Банк-молия академиясини тугатган мутахассисларга имтиёзлар берилади.

Ҳужжатлар тақдим этишнинг охирги куни: 2001 йил 30 апрел

Қўшимча саволлар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат этиш мумкин:
Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 36-уй.
Тел.: 136-14-18, 136-14-27, 133-47-83, факс: 136-14-27, 133-42-25.
Шунингдек, РАТБ «Ғаллабанк»нинг Тошкент шаҳрида Амалиётлар бошқармаси ва ўқув бўлими, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Фарғона, Хоразм филиаллари ҳамда Қўқон ва Бекобод бўлимларига мурожаат қилиш мумкин.

4058

...баланд айвони бўлган юрт

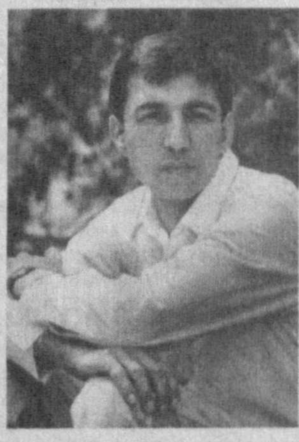

Сирожиддин САЙЙИД

Бағишлов

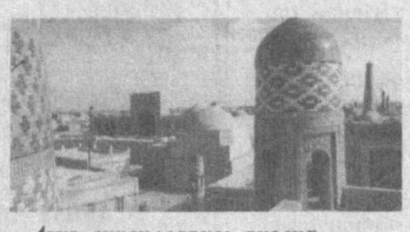

Қуёшу ой кеча-кундуз
азал посбони бўлган юрт,
Гўзал Чўлпонларию ҳам
гўзал осмони бўлган юрт,
Сен, эй, шаъни баланду ҳам
баланд айвони бўлган юрт,
Тикилсам гар, севинчдандир,
кўзимдан кетмагай намлар.

Сени мен хасларингдан,
сасларингдан ўрганиб ўсдим,
Чинорлардай сабоғинг,
дарсларингдан ўрганиб ўсдим,
Бешикдан мен сенинг
ҳикматларингга бурканиб ўсдим,
Дилимда Яссавийлар,
Термизийлар ёқдилар шамлар.

Азиз сингилларим янглиғ
ниҳолинг, толларинг ўпсам,
Гулу гулшанлар ичра гул,
гул ичра холларинг ўпсам,
Дилу дилбандларинг айтсам,
асал ҳам болларинг ўпсам,
Менга шул анжуман басдир,
на даркор ўзга ҳамдамлар.

Жаҳон ичра ғараз кўпдир,
ғалат иш кўпу ғулғул кўп,
Ватан танҳо бўлур,
гарчи жаҳонда шоху дулдул кўп,
Бу гулшанга бизим янглиғ
келиб кетгувчи булбул кўп,
Ватан, сен мангу бўстонсан,
баётим — сенга шабнамлар.

Саломат бўл, чеккан жабру
ғаму оғриқларинг етгай,
Кўлинг етгай жаҳонларга,
қошу киприкларинг етгай,
Ўғил ҳам қизларинг етгай,
йўлу кўприкларинг етгай,
Тилай сенга саодатлар,
хуш айём, мангу байрамлар.

Ватан берилмагай

Менинг ўз юртим бор.
Ёт диёрлардан
Ош билан нон сўраб борган эмасман.
Қаровсиз, кимсасиз чалдиворлардай
Емирилиб ё нураб борган эмасман.

Шунда кўмилгандир етти пуштим ҳам,
Ўз ўлан-тўшагим ўзимникидир.
Олтин адирларим, дала даштим ҳам
Қулуним, кўй билан қўзимникидир.

Оталар бир умр заҳматлар чеккай
Рўзғорнинг тинчию бутлиги учун.
Фарзандлар шул сабаб жонларин тиккай
Шу ер она Ватан, юртлиги учун.

Шуни билсинларки, бунда ҳар бир тош,
Ҳар хору хаснинг ўз иззати бордир.
Ўғил ҳам қизларга ор-номус йўлдош,
Улуғ аждодларнинг ҳикмати ёрдир.

Ватан берилмагай, олинмагай ҳам,
Ҳеч ким юлолмагай дил билан жондан.
Кўзу қорачиқлар, киприклардай жам,
Ватан эъзозлангай, асралгай Ватан!

Узун-узун карвонлар,
Ҳазин-ҳазин замонлар,
Зарбоф-зарбоф чопонлар,
Қатор-қатор аъёнлар,
Ўтди-кетди хоқонлар,
Қанча беку боёнлар,
Бир эл қолди дунёда,
Бир эл қолди, ёронлар!

Ҳалоллигу покликдан
Уйига эшик этган.
Ўзи ердай, ер ишлаб
Тупроқни кўшиқ этган.
Кўкда ой-қуёшларни
Кўркига ошиқ этган,
Юрагида тоғлару
Кўкрагида осмонлар.

Эл қадри

Худо ўзи хоҳласа
Имконларга етказгай,
Дарёларга мавж бериб,
Уммонларга етказгай.
Эл қадрига етгувчи
Султонларга етказгай,
Толеига битгайдир
Улуғ давру давронлар.

Дилбандлари ўсмоқда,
Кўзлари жонга жондир.
Бирлари Жалолиддин,
Бирлари Шоҳжаҳондир,
Ҳар бири бир қўрғондир,
Қилич бирлан қалқондир,
Бу қадду бу қоматлар,
Бу қошлар, бу мужгонлар.

Фарзанд бўлсанг, элга боқ,
Элни кўр, элга айлан.
Оламда нокас ҳам кўп
Элу динидан қайтган.
Сўз қадрига етгувчи
Зотлар ҳам билиб айтган:
Қайдан билсин эл қадрин
Эл кўрмаган нодонлар!

Соҳибқирон ҳайкали пойига ёзув

Адолат доим шундай: қад ростлаб тикилгайдир,
Ёмонлик азал-абад тоқ бўлиб йиқилгайдир.
Адоват бирлан келса энди ҳар қандайин куч,
Амир Темур ҳайкалига қоқилиб йиқилгайдир.

Император қизи Ўзбекистонга қизиқиш билдирди

Токиодаги «Конико» фотосалонида «Ўзбекистон — Буюк Ипак йўлидаги мамлакат» номли кўргазма намойиши муваффақиятли якунланди. Унда таниқли фотомусаввир К.Хагиноянинг юздан зиёд иш намуналари намойиш этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг мактуби кўргазмага қўйилган суратлар марказида бўлди. Ушбу мактуб муаллифга у нашр этган «Ўзбекистон — Буюк Ипак йўлидаги воҳа» номли китобга жавобан мамлакатимиз раҳбаридан келган эди.

Фотокўргазмага ташриф буюрганлар Ўзбекистон ва унинг халқи, меъморий ёдгорликлари, ўлкамизнинг бой ва гўзал табиий иқлим манзаралари билан танишиш, ранго-ранг суратлар бошловчилигида Буюк Ипак йўли шаҳарлари бўйлаб қизиқарли саёҳат қилиш имконига эга бўлдилар.

Таниқли санъат ихлосмандлари қаторида Япония Императорининг қизи, малика Саяко ҳам кўргазмага ташриф буюриб, Буюк Ипак йўлининг ривожланиши тарихига, жумладан, Ўзбекистон маданияти ва тарихига катта қизиқиш билдирди. У мўъжизакор ва кишини ўзига мафтун этувчи ўзбек заминининг гўзаллигини кўрсатиб бера олган япон фото устасининг санъатини юқори баҳолади.

М.ЗОҲИДОВ,
«Жаҳон»АА мухбири.
Токио.

Футбол: жаҳон чемпионати-2002

Салков саралаган ўйинчилар

Япония ва Жанубий Кореяда бўлиб ўтадиган навбатдаги жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувлари барча футбол мухлисларининг эътиборини ўзига қаратган. Ана шундай беллашувларда иккинчи бор иштирок этаётган Ўзбекистон терма жамоаси Осиё қитъасининг 7-саралаш гуруҳида ягона йўлланма учун баҳс юритади. Ушбу гуруҳдаги ўйинларнинг биринчи даврасы 23-27 апрел кунлари Тошкентда ўтказилишидан хабарингиз бор. Демак, ўйинлар тақвими: **23 апрел — Туркманистон-Иордания, Ўзбекистон-Хитой тайпейи. 25 апрел — Хитой тайпейи-Иордания, Ўзбекистон-Туркманистон. 27 апрел — Туркманистон-Хитой тайпейи, Ўзбекистон-Иордания.**

Хўш, бу масъулиятли учрашувларда Ватанимиз шарафини қайси футболчилар ҳимоя қилади? Мамлакатимиз терма жамоаси бош мураббийи Владимир Салков юзлаб номзодлар орасидан қуйидаги чарм тўп усталарини танлаб олди.

ДАРВОЗАБОНЛАР:
Павел Бугало ("Алания", Владикавказ, Россия)
Евгений Сафонов ("Шинник", Ярославль, Россия)
Олег Беляков ("Пахтакор", Тошкент)

ҲИМОЯЧИЛАР:
Бахтиёр Ашурматов ("Пахтакор", Тошкент)
Андрей Фёдоров ("Рубин", Қозон, Россия)
Сергей Лушан ("Ростельмаш", Ростов-Дон, Россия)
Олег Пашинин ("Локомотив", Москва, Россия)
Давронжон Файзиев (ЦСКА, Москва, Россия)
Александр Хвостунов ("Трактор", Тошкент)
Февзи Давлетов ("Дўстлик", Тошкент вилояти)
Алексей Дионисев ("Левски", София, Болгария)

ЯРИМ ҲИМОЯЧИЛАР:
Миржалол Қосимов ("Крилья Советов", Самара, Россия)
Баҳодир Сейткамолов ("Пахтакор", Тошкент)
Андрей Акопянц ("Ростельмаш", Ростов-Дон, Россия)
Владимир Маминов ("Локомотов", Москва, Россия)
Мухтор Қурбонов ("Пахтакор", Тошкент)
Баходир Аннаматов ("Насаф", Қарши)
Николай Ширшов ("Ростельмаш", Ростов-Дон, Россия)
Тоҳир Мадраҳимов ("Навбаҳор", Наманган)
Марат Ахмеров ("Пахтакор", Тошкент)

ҲУЖУМЧИЛАР:
Георги Георгиев ("Левски", София, Болгария)
Улуғбек Бақоев (ЦСКА, Москва, Россия)
Жафар Ирисметов ("Спартак", Москва, Россия)
Умид Исоқов ("Нефтчи", Фарғона)
Зафар Холмуродов ("Насаф", Қарши).

Асосан, легионерларимиздан иборат мана шу таркибдаги терма жамоамиз мухлислар ишончини қанчалик даражада оқлашини вақт кўрсатади. Эслатиб ўтамиз, саралаш учрашувларининг биринчи босқичидаги 10 та гуруҳ ғолиблари баҳсни давом эттиришади. Ўз навбатида бу ўнта жамоа яна икки гуруҳга бўлинади. Ғолиблар учун йўлланма нақд. Иккинчи ўрин эгалари эса ўзаро қўшимча ўйин (плей-офф) ўтказишади. Ушбу жуфтлик ғолиби Европа қитъаси жамоаларидан бири билан яна баҳс юритади. Хуллас, катта футбол байрамига (МҲСК 16:00, "Пахтакор" 19:00) марҳамат, азиз ишқибозлар!

Озод БЕК,
"Халқ сўзи" мухбири.

Танловга марҳамат!

«Башоратчи ишқибозлар»

"Халқ сўзи" газетаси таҳририяти ана шундай танлов эълон қилади. Футбол бўйича 2002 йилги жаҳон чемпионати Осиё қитъаси 7-саралаш гуруҳи учрашувлари иккинчи даврасининг қуйидаги ўйинлари қандай ҳисоб билан тугашини олдиндан аниқ айтган башоратчи ишқибозларни "Халқ сўзи"нинг антиқа совғаси кутмоқда.

3 МАЙ: ЎЗБЕКИСТОН-ТУРКМАНИСТОН — ?:?
5 МАЙ: ХИТОЙ ТАЙПЕЙИ-ЎЗБЕКИСТОН — ?:?
7 МАЙ: ИОРДАНИЯ-ЎЗБЕКИСТОН — ?:?

Ўйинлар Иордания пойтахти Амман шаҳрида бўлиб ўтади. Эслатиб ўтамиз, танловда 3 май кунигача таҳририятга почта орқали етиб келган ёки ёзма равишда топширилган жавоблар инобатга олинади. Омад сизга, азиз мухлислар!

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Туроп Холтоевга фарзанди

КАМОЛИДДИНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

«Ўзқишлоқхўжаликкимё» Давлат акциядорлик компанияси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Туроп Холтоевга фарзанди

КАМОЛИДДИНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасининг "O'ZMATBAA —TA'MINOT» корхонаси жамоаси бош директорнинг биринчи муовини А. Абдуразоқовга синглиси ва хўжалик бўлими мудири А. Махаметовга умр йўлдоши

САОДАТХОНнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбектуризм» миллий компанияси жамоаси Капитал қурилиш ва инвестиция бошқармаси бошлиғи Б.Шамсутдиновга акаси

Равшан ШАМСУТДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика акциядорлик тижорат «Ғаллабанк» раҳбарияти ва жамоаси Актив ва пассивларни бошқариш бошқармасининг етакчи мутахассиси Дилбар Полсаидовага падари бузруквори

ҲАМИД отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 2315, 18042 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — О. РАЖАБОВ.
Навбатчи — М.НОРМАТОВ.
Мусаҳҳиҳ — О. АБДУАЗИМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 22.30
1 2 3 4 5 6